

וּלְבַתֵּר הָכִי אֶתְהַדֵּר תְּוֹרָא. אִמָּאִי.

וּדְאִי אֲדַכְרְנָא מְלָה, דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן שְׁלוֹם, אָמַר רַבִּי
יֶצְחָק בֶּן יְהוּדָא, שְׁמַשָּׂא כַּד נָפִיק, נָפִיק בְּתוֹקְפָא,

כְּגַבַּר תְּקִיפָּה. וּבְקַע תְּלִיסַר מִשְׁקוּפֵי חַלּוּנֵי דְרִקִּיעָא.
וְלִית בְּכָל אֵינּוֹן כּוּכְבֵי שְׁמַיָא וּמְזֵלֵי דְאִיקְרֵי גְבוּרָה, כַּד
מִשְׁמַשָּׂא. מַה גְּבוּרָה עָבִיד. אֶלָּא כַּד אֶסְתֵּיִם יִמָּא
וְעָאֵל לִילְיָא, אֶסְתֵּתְמָן כָּל אֵינּוֹן כּוּיִן וּמִשְׁקוּפֵי דְרִקִּיעָא.
בְּשַׁעְתָּא דְאֵתִי יִמָּא וְשְׁמַשָּׂא נָפִיק, אֶתְעַטֵּר וְאֶתְגַּלִּיף
בְּאֶתְוֹן דְרָזָא דְשָׂמָא קַדִּישָׂא, וּבְתוֹקְפָא וּבְחִילָא דִילֵיהּ,
כְּנִים בְּכָל אֵינּוֹן רְקִיעֵין, וּבְקַע בְּכָל אֵינּוֹן חַלּוּנֵין, וְאֶתוֹקְדוֹן
בְּשִׁלְהוּבוֹי, וּפְתַח לוֹן וּנְפַק לְבַר.

וּמָנָא לָן דְאֶתְקְרֵי גְבוּרָה. דְכַתִּיב, (תהלים יט) יָשִׁישׁ כְּגְבוּרָה לָרוּץ
אוֹרַח. וּכְתִיב, (שופטים ה) כָּעֵצֵי הַשָּׁמַשׁ בְּגְבוּרָתוֹ.
כְּגְבוּרָה שְׁנַכְנַס לְמַלְחָמָה וְנוֹצֵחַ, הוּא אָדוּם. כְּשֶׁנִּצְעַח חוּזֵר
לְגוּוֹנוֹ הָרָאשׁוֹן. כַּד הַשָּׁמַשׁ, כְּשִׁיוֹצֵא, נִדְלָקִים בּוֹ
שְׁלֵהבוֹתָיו, וְהוּא אָדוּם מְרֹב גְּבוּרָתוֹ, וְאַחַר כַּד חוּזֵר לְגוּוֹן
הָרָאשׁוֹן.

אֶזְלוּ, כַּד מָטוּ בִּי חַקְל, אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, לִימָא מַר מֵאֵינּוֹן
מִילִין דְּמַעְלֵייתָא דְבְּקִרְיָאֵת שְׁמַע. פְּתַח וְאָמַר, (דברים
ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. הָאִי קְרָא, תִּינַח בְּשַׁעְתָּא
דְּאָמְרוּ בְּנֵין דִּיעֻקְבַּ לְאַבוּהוֹן, אוּ מִשָּׂה לְיִשְׂרָאֵל, אֲבָל
הַשְׁתָּא, כְּלָא עֲלָמָא אָמְרֵי שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, לְמָאן יִשְׂרָאֵל

אָמְרִין.

אָלָא הָא תַנְינָא, יַעֲקֹב אָבִינוּ לֹא מֵת, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 חֲתִים לִיה גּוֹ כּוּרְסָא יְקָרִיה, לְמַהוּי תְדִיר סְהָדָא עַל
 בְּנוֹי, דְקָא מִיחְדֵי שְׁמִיה דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְדַחֲזֵי, בְּכָל
 יוֹמָא תֵרִין זְמַנֵי, וְכַד אֵינּוּן מִיחְדִין שְׁמִיה דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא, אָמְרֵי שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, הוּי סְהִיד עֲלֵן, דְאֵנּוּן מִיחְדֵי שְׁמִיה
 דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְדְקָא חַזֵי.

בְּהַהוּא שַׁעְתָּא, נְטִילֵי לִיה לִיעֲקֹב בְּאַרְבַּע גְּדַפִין, פְּרִישָׁן
 לְאַרְבַּע סִיטְרֵי עֲלֵמָא, וְסֻלְקֵי לִיה לְקַמֵי קוּדְשָׁא
 עִילָאָה, וּמְבַרְךְ לִיה בְּשִׁבְע בְּרַכָּאן. פְּתַח הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְאָמַר, זְכָאָה אִיהוּ אָבָא, דְזִרְעָא דָּא אוֹלִיד בְּאַרְעָא. זְכָאִין
 אֵינּוּן בְּנֵין, דְקָא מְעַטְרִין לְאַבוּהוֹן הָכִי. בְּהַהוּא שַׁעְתָּא, כָּל
 אֵינּוּן חִילֵי דְשְׁמַיָא, פְּתַחֵי וְאָמְרֵי בְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
 לְעוֹלָם וָעַד.

וַיַּעֲקֹב מִתְעַטֵּר בְּתַלְיִסֵּר נְהָרָא אֶפְרַסְמוּנָא דְכִיָּא, וְקָאִים
 תְדִיר כְּקַרְתָּא מְקַפָּא שׁוּר עַל בְּנוֹי קַמֵיה דְקוּדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא, וְלֹא שָׁבַק דִינָא תְקִיפָא לְשַׁלְטָא עֲלֵיהוּ, וְכָל בְּנֵי
 עֲלֵמָא לָא יְכַלִין לְשַׁעְרָאָה לְהוּן. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה מד)
 אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב.

פְּתַח רַבֵי יְהוּדָאי וְאָמַר, בְּדוּגְמָא דְאִית י"ב שְׁבָטִים לְתַתָּא,
 דְאֵינּוּן בְּנֵי יַעֲקֹב, כִּד אִיתָא יַעֲקֹב עִילָאָה בְּשְׁמַיָא,
 וְתַרֵי עֶשֶׂר שְׁבָטִין עִילָאִין. וּבְדוּגְמָא דְמִיחְדֵי שְׁמִיה

דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, כְּךָ מְיִיחָדִי מְלֵאכֵי
קַדְיִשִׁין לְעִילָא. וְכוּלָא בְּגוּוּנָא דְלְעִילָא.

פְּתַח רַבִּי נְהוֹרָאִי וְאָמַר, (ישעיה כט) לָכֵן כֹּה אָמַר ה' אֵל בֵּית
יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם לֹא עָתָה יִבּוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא
עָתָה פָּנָיו יִחְוֲרוּ. וְכִי יַעֲקֹב פָּדָה אֶת אַבְרָהָם, וַיַּעֲקֹב לָא
אַבְרָי בְּעָלְמָא.

אֵלָא תָא חַזִּי, בְּשַׁעְתָּא דִּהּוּוּ מַפְלִי לְאַבְרָהָם בְּאוּר פְּשָׁדִים,
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אַכְנִישׁ לְפַמְלִיא דִּילִיָּה, וְאָמַר
שְׂזִיבוּ לְאַבְרָהָם מִגּוּ יְקִידָא דִּילִיָּה, דְּאִיְהוּ רַחֲמֵימָי.

אָמְרוּ לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הָא יְפוּק מִיְנִיָּה יִשְׁמַעְעָל. אָמַר
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הָא יְפוּק מִיְנִיָּה יַעֲחָק. אָמְרוּ
לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הָא יְפוּק מִיְנִיָּה עֲשׂוּ. אָמַר הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, הָא יְפוּק מִיְנִיָּה יַעֲקֹב. אָמְרוּ, הָא וְדֵאִי בְּזִכּוֹת
יַעֲקֹב יִשְׁתַּזְיֹב. וְעַל דָּא אָמַר, אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם,
דְּבְזִכּוֹתֵיהּ אִישְׁתַּזְיֹב אַבְרָהָם.

אָמַר רַבִּי, בְּשַׁעָה דְכַפִּיתוּ לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂאֵל וְעִזְרִיָּה, דִּיפְלוּן
לוֹן בְּגוּ אַתּוּן נוֹרָא יְקִידָתָא. חַנְנִיָּה אָמַר, (תהלים קיח) ה'
לִי לֹא אִירָא מַה יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם. מִיִּשְׂאֵל אָמַר, (ירמיה כז) וְאַתָּה
אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב וְאֵל תַּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי אַתָּךְ אָנִי נָאִם
ה'. עִזְרִיָּה אָמַר, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְגו'.

אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, (ישעיה מד) זֶה יֹאמַר לְה' אָנִי, זֶה
חַנְנִיָּה, שְׁאָמַר ה' לִי לֹא אִירָא. וְזֶה יְקָרָא בְּשֵׁם יַעֲקֹב,

זֶה מִישָׂאֵל, שֶׁאָמַר וְאַתָּה אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב. וּבְשֵׁם
 יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה, זֶה עֲזַרְיָה, שֶׁאָמַר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְכוּ'. לֹא עָתָה
 יָבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עָתָה פָּנָיו יִחֹרוּ.

וְלָמָּה לֹא הָיָה דְנִיָּאל בְּהוֹן. אֲלֵא דְנִיָּאל אָמַר, אֲנִי נִקְרָא
 בְּלִטְשָׁצֶר, בְּשֵׁם אֱלִיל שְׁלוֹ. שְׁנַאֲמַר, א (דְנִיָּאל ד)
 בְּלִטְשָׁאֲצֶר בְּשֵׁם אֱלֹהֵי כּוּ', וּכְתִיב, (שם ב) בְּאֲדִין מִלְכָּא
 נְבוּכַדְנֶצַּר נָפַל עַל אַנְפוּהֵי וְלְדְנִיָּאל סִגְד. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אָמַר, פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרַפּוּן בְּאֵשׁ, אִזֵּל וְלֹא הָיָה
 עִמָּהוֹן.

מָה רָאוּ חֲנַנְיָה מִישָׂאֵל וְעֲזַרְיָה דְנִפְלוּ בְּנוֹרָא. אֲלֵא אָמְרוּ,
 עֲפַרְדֵּים מִפְּלִין גּוֹפְהוֹן בְּנוֹרָא, בְּשָׁבִיל לְאַבְרָאִישׁ
 לְמַעְרָאֵי, בְּמֵאֲמַר דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אֲנַחְנָא עַל אַחַת
 כְּפָה וְכְפָה בְּשָׁבִיל יִקְרָא דְמֵאֲרֵנָא.

אִזְלוּ וְאַתְּעַסְקוּ בְּאוּרִיָּתָא, אֲדַהְכֵי רְמֵשׁ שְׁמֵשָׁא. אָמַר רַבִּי
 נְהוֹרָאֵי, נַעֲבַר מֵאַרְחָא, וְנִסְלַק לְטוֹרָא, וְנִשְׁתַּדַּל
 בְּאוּרִיָּתָא, וְלֹא נִדְמוּד.

עַד דְּהוּוּ יְתָבֵי וּמִשְׁתַּדַּלֵּי בְּאוּרִיָּתָא דָּא עִם דָּא, שְׁמַעוּ חַד
 קָלָא דְהָהּ אָמַר, עֵילְאִין קוּמוּ. תַּתְּאִין דְּמִיכִין, דְּשִׁנְתָּא
 בְּחוּרֵיהוֹן, אִיתְעֶרוּ. הָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֵי לְמַרְגּוּ
 עֲלֵמָא, וְאִינוּן סְמְכִין קִיָּמִין, דְּעֲלֵמָא סְמִיד עֲלִיהוֹן, מְרַתְתִּי.
 קַל בְּכִיָּא, דְּחַד אוּזִילָא דְּאִילְתָּא, דְּקָא בְּכִיָּא עַל חַד
 אֲרִיָּא, דְּאִיתְרִשִׁים תְּדִירָא בְּכוּרְסִיָּא קִדִּישָׁא.

אָמַר רַבִּי נְהוֹרָאִי לְרַבִּי יִצְחָק, שְׁמַעְתָּ מִיָּדִי. אָמַר לִיהֵא, שְׁמַעְנָא, וְעַל דָּא אָמִינָא, ל/ (זלא ידוע) שְׁמַעְתִּי וְתַרְגְּמוּ בְּטַנְי. אָמַר ר' נְהוֹרָאִי, וְדַאי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֵי לְמִידָן עֲלָמָא דִּילֵיהֵא, וְעַד לָא יִתְעַבַּד דִּינָא, הָא קָלָא אִיתְעַר, וְאִכְרִיז תְּדִיר בְּעֲלָמָא. וְדַאי רַמִּי דְרַמִּין יִסְתַּלְקוּן הַשְׁתָּא בְּעֲלָמָא. וְכוּלָא בְּרִיר לָן, בַּר הַאי דְאָמַר, קָל בְּכֵיִיא דְחַד אַזְוִילָא דְאִילְתָּא, דְקָא בְּכֵי עַל חַד אַרְיִיא, לָא יְדַעְנָא מַאי אִיהוּ.

אָמַר רַבִּי נְחֻמְיָה, לָא יְדַעוּ בְּהַאי לְפּוּם שְׁעַתָּא, לְיוֹמִין זְעִירִין אִיתְגַּלִּי בְּעֲלָמָא, וּמַאי אִיהוּ בְּכֵיִיא. דָּא בְּכֵיִיא דְרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בֶּן אֱלִישֶׁע בְּהַזְנוּל, דְּבָבְהָ עַל רִישֵׁיהּ דְרַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. דְּהַהִיא בְּכֵיִיא לָא אִתְעַבַּר מִפּוּרְסָא דְמַלְבָּא, עַד דִּיעֲבִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹקְמִין בְּשָׂאָר עַמִּין. אָמַר רַבִּי רְחוּמָאִי, בַּא וְרֵאֵה, בְּשַׁעָה שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דָן אֶת הָעוֹלָם, לְמִי דָן תְּחִלָּה, לְגַדּוּלֵי הַדּוֹר דָּן תְּחִלָּה, וְאַחַר כֵּן דָּן אֶת הָעוֹלָם. מְנַלָּן. מִהֲבָא, דְכַתִּיב, וַיְהִי בִימֵי שְׁפַט הַשְּׁפָטִים, שְׁפַט הַשְּׁפָטִים תְּחִלָּה, וְאַחַר כֵּן וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ. רַבִּי יוֹסִי בַר יְהוּדָה אָמַר, מִהֲבָא, (מַלְכִים א ח) לְעֲשׂוֹת מִשְׁפַּט עַבְדּוֹ וּמִשְׁפַּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל. מִשְׁפַּט עַבְדּוֹ תְּחִלָּה, וְאַחַר כֵּן מִשְׁפַּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

(רות א) וַיִּלְךְ אִישׁ מִבֵּית לָחֶם יְהוּדָה. רַבִּי יְהוּדָה וְרַבָּנָן דְאָמְרִי, בְּזִמְנֵי שְׁהַדִּין בָּא לְעִיר, יִסְלַק אָדָם עַצְמוֹ

מאותה עיר, שִׁבְיוֹן שָׁנִיתָן רְשׁוֹת לְמִלְאֵךְ הַמָּוֶת, אִינּוּ חוֹשֵׁשׁ
לְכָל אָדָם, וְאִישׁ שִׁפְנַע בּוֹ, יֵשׁ לוֹ רְשׁוֹת לְהִזְיָקוֹ.

בִּיּוֹן שָׂרָאָה אֱלִימֶלֶךְ, שֶׁהֵדִין בָּא לְעוֹלָם, מִיָּד בָּרַח לְהַסְתַּלֵּק
מִן הַדִּין, וְעַם כָּל דָּא לֹא בָּרַח מִמֶּנּוּ. רַבְּנָן דְּקִיסְרִין
אָמְרִי, אֱלִימֶלֶךְ גְּדוֹל הַדּוֹר הָיָה, וְהָיָה נִיבָר לְמַעְלָה, וְכָל מִי
שֶׁהוּא נִיבָר לְמַעְלָה, הוּא נִתְפָּס תַּחֲלָה.

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר, מַה בְּתִיב בְּשׁוֹנְמִית. (מלכים ב ד) וְתֹאמַר
בְּתוֹךְ עַמֵּי אֲנֹכִי יוֹשֶׁבֶת. מִכָּאֵן, שֶׁצָּרִיךְ לְהַכְנִים רֵאשׁוּ
לְתוֹךְ רַבִּים, וְלֹא יֵהָא נִרְשָׁם לְבַד.

מַה בְּתִיב בְּתַחֲלָה. וַיִּלְךְ אִישׁ סְתָם, רָצָה לְהַחֲבִיא וְלְהַסְתִּיר
עַצְמוֹ שְׁלֹא יִכִּירוּ בּוֹ. מִי הַכִּירוּ. מִדַּת הַדִּין. וְאָמַר, וְשֵׁם
הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ, אָדָם נִיבָר וְנִרְשָׁם הוּא, לְהַסְתֵּר אִינּוּ רָאוּי,
וְלֹא לְהַחֲבִיא. וְלֹא אִיהוּ דָּא אֱלִימֶלֶךְ, פְּרִנְסָא דְעַמָּא. וְלֹא
אִיהוּ דָּא אֱלִימֶלֶךְ, דְּהָוָה סְתִים עֵינָיו מֵעוֹבְדֵי עַמָּא.

רַבִּי פְּרַחְיָא אָמַר, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הָיָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּין
אֶת הָעוֹלָם, וּבֵית דִּין שְׁלַמְעֵלָה עוֹמֵד, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא הָיָה מִסְתִּירוֹ וְאוֹמֵר, וַיִּלְךְ אִישׁ סְתָם. עֲמֻדָה מִדַּת הַדִּין
וְהַזְכִּירוּ, וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ. מִיָּד נִגְזַר עָלָיו הַדִּין, וְעַל בְּנָיו.
בְּדַכְתִּיב, וַיָּמַת אֱלִימֶלֶךְ וּגְוִי.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֱלִימֶלֶךְ, מִי לָא הָוָה יָדַע דְּהוּא אֱלִימֶלֶךְ
דָּא. אֲלֵא בִּיּוֹן שָׂרָאָה שֶׁהֵדִין מְבִזִין בְּגְדוּלִים, אָמַר
וְדַאי אֵלֶךְ מִכָּאֵן, וְלֹא אֶהְיָה נִתְפָּס בְּתוֹכָם. וְאֱלִימֶלֶךְ גְּדוֹל

הַדּוֹר הַזֶּה, וְהָיָה יְכוּלֵת בְּיָדוֹ לְמַחֲוֹת, וְלֹא מִיָּחָה. וְהָלַךְ מִשָּׁם
וּבִרְחָ, וּלְפִיכֶךָ נִזְכָּר שְׁמוֹ וְנִעְנָשׁ.

(רות א) וַיְהִי בִימֵי שָׁפֵט הַשָּׁפֵטִים. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר, כָּל מְקוֹם
שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי בִימֵי, לְשׁוֹן צֶעַר הוּא. אֱלִימֶלֶךְ, הוּא הָיָה
בְּדוֹגְמַת מֶלֶךְ. כִּיּוֹן שֶׁהַכִּיר בְּדָבָר, הַשָּׁמַיִט עֲצָמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל,
וְהָלַךְ לָגוּר בֵּין הָאוֹמוֹת, דְּסָבַר שֶׁלֹּא יֵהָא נִידוֹן בִּינֵיהוֹן.
עֲמֻדָה מִדַּת הַדִּין וְהַזְכִּירוֹ, וְנִתְפָּשׁ.

וַיְהִי בִימֵי שָׁפֵט הַשָּׁפֵטִים, רַבִּי חֶלְקִיָּה בַר אֱלִיעֶזֶר פָּתַח
קָרָא דְכִתְיִב, (ירמיה לא) מֶרְחוֹק ה' נִרְאָה לִי וְגו'.
כְּשֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדַבֵּר עִם הַנְּבִיאִים, אֵינּוּ נִגְלָה
אֲלֵיהֶם אֱלֹא מֶרְחוֹק. וְעַל כֵּן רוֹאִים דְמוֹת דְּבָרִים, כְּאֲדָם
הָעוֹמֵד מִמֶּרְחוֹק, חוּץ מִמִּשְׁעָה.

דְּאָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר רַבִּי חֲנִינְא, כָּל הַנְּבִיאִים כּוֹלֵם לֹא
נִתְנַבְּאוּ אֱלֹא מֵתוּךְ אֲסַפְקֵלְרִיא שְׁאִינְהָ מְאִירָה,
מִשְׁעָה מֵתוּךְ אֲסַפְקֵלְרִיא הַמְּאִירָה. שְׁאֵר הַנְּבִיאִים מֶרְחוֹק,
וּמִשְׁעָה מִקְרוֹב. שֶׁנֶּאֱמַר, (במדבר יב) לֹא כֵן עֲבָדִי מִשְׁעָה בְּכָל
בֵּיתִי נְאֻמָּן הוּא. מְהִימְנָא בְּבֵית מִלְכָּא, קָרִיב הוּא לְמִלְכָּא.
וְאִי תִימָא, כִּיּוֹן דְּכָל הַנְּבִיאִים נִתְנַבְּאוּ מֶרְחוֹק, אִין אֶהְבַּתוּ
שָׁל מְקוֹם עֲלֵיהֶם. כְּתִיב, ק (ירמיה לא) מֶרְחוֹק ה' נִרְאָה לִי
וְאֶהְבַּת עוֹלָם אֶהְבַּתֶּיךָ עַל כֵּן מִשְׁכַּתֶּיךָ חֶסֶד.

אָמַר רַבִּי חֲנִינְא, יֵשׁ רְחוֹק וְנִתְקַרַּב, וְקָרוֹב וְנִתְרַחַק. יֵשׁ
רְחוֹק וְנִתְקַרַּב, דְּכִתְיִב, (משלי לא) מִמֶּרְחוֹק תִּבְיָא לַחֲמָה.

קָרוֹב וְנִתְרַחַק, דְּכִתִּיב, מֵרַחֵק ה' נִרְאָה לִי. זֶה קָרוֹב לְנִבְיָאִים. וְזֶה רַחֵק לְמַלְכוּת. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, אִיפְכָא, קָרוֹב לְמַלְכוּת. וְרַחֵק לְנִבְיָאִים. שְׂרוּאִין דְּמִיּוֹנֹת שָׁל מַעְלָה בְּמִין גּוֹף.

רַבִּי חֶלְקִיָּה אָמַר, בְּשְׂרוּאִין הַנְּבִיאִים בְּצִיחָצוֹת, בִּידוּעַ שְׁהַעוֹלָם נִידוּן לְמִיטַב. וּבְשְׂרוּאִים בְּחִשִּׁיבָה, נִידוּן לְפִרְעָנִיּוֹת. וְאִזִּי פֶתַח קָרָא, וַיְהִי בִימֵי שְׁפֹט הַשְּׁפֹטִים וְגו'. וַיְהִי בִימֵי רַבִּי בּוֹן, כָּל יוֹמוֹי הָוָה בְּקֶסֶרִין, יוֹמָא חַד חָמָא עָמָא דְסַרְחִי, דִּהְוּוּ מְסַכְנֵי אָזְלוּ, וְלֹא מִשְׁגִּיחִין עֲלֵיהוּ. אָמַר, וְדַאי דִּינָא אֶתְחַזִּי חָכָא, קָם וְאִזִּיל לִיה.

יוֹמָא חַד חֶלְיִשׁ דַּעֲתִיָּה, פָּנַע בְּכַפֵּר סִיכְנִין בְּרַמּוֹן, וְאֶדְמוּד. שָׁמַע חַד קָלָא, לְחַד תַּנָּא דְלָעִי בְּרַנְנָא דְאוּרִיִּתָא דְאָמַר, (דְּבֵרִים כב) כִּי יִקְרָא קוֹן עֶפְרוֹר לְפָנֶיךָ וְכו'. קוֹן, זֶה תְּשׁוּבָה. בְּדַרְדָּךְ, זֶה רְחֵל. שְׁנַאֲמַר, (מְשֻׁלֵי ד) וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נִגְהָ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם. וְצְדִיקִים, תְּרִין בְּנִין, יוֹסֵף וּבְנֵימִין. וְהִיא נִקְרְאת לְבָנָה, הוֹלֶכֶת כָּל הַלַּיְלָה, וּמֵאִיר לָהֶם, עַד נִכּוֹן הַיּוֹם, שְׁהוּא יַעֲקֹב.

בְּכָל עֵץ, כָּל, דָּא צְדִיק חַי הָעוֹלָמִים. עֵץ, דָּא שְׁכִינָה. שְׁנַאֲמַר, עֵץ חַיִּים הִיא לְמַתְזִיקִים בָּהּ. עַל הָאָרֶץ, דָּא אָרֶץ הַתְּחַתּוֹנָה. אֶפְרוּחִים, דָּא שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבָטִים דְּלַעִילָא. אוּ בְּצִים, דָּא יִשְׂרָאֵל דְּלַתְתָּא, דְּאִינוּן כְּמַלְבוּשָׁא דְגוּפָא. וְהָאִם רוּבְעַת עַל הָאֶפְרוּחִים וְכו', שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאִם,

שָׁנְאֵמֶר, (ישעיה נ) וּבְפִשְׁעֵכֶם שָׁלַחַה אִמְכֶם.

וְאֵת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ. אַרְכִּין רַבִּי בּוֹן אוֹדְנוּי, וּשְׁמַע הֵהוּא קָלָא דְאֵמֶר, חָס עַל דָּא, לָא אָמֵר וְלֹא כְלוּם. מֵאֵן דְּחָס, שְׂבִק אִימָא וּבְנֵהָא וְאִזְלִי לִיה. וּמַה דְּאִימָא מִתְרַכָּא מִן חֲקוּן, מַה הִיא אוֹמְרַת. אוֹי שְׁהַחֲרַבְתִּי אֶת בֵּיתִי, וְשִׂרְפְתִי אֶת הַיְכָלִי, וְהַגְלִיתִי בְנֵי לְבִין הָאוּמוֹת. וְעַל דָּא יִרְחַם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְּהָא רַחֲמָנָא לָא אֲשַׁתְּכַח אֱלֹא הֶכִי.

וְעַל דָּא שְׂכִינָה עוֹעֶקַת עַל בְּנֵיהָ. הָא כְּתִיב, שִׁלַּח תְּשַׁלַּח, תְּרִין שְׁלוּחִין, דְּאִינוּן בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנֵי. שִׁלַּח תְּשַׁלַּח אֲפִילוּ ק' זִמְנִין דְּאִי אֲהַדְרַר עַל גּוֹזְלִיה גּוֹ רְחִימוּ דְּבְנֵהָא, שִׁלַּח אֲפִילוּ כַּמָּה זְמַנִּין, עַד דְּאִזְלִי לִיה וְסָתַר קַן שְׁלָה, וַיִּטּוֹל בְּנֵין טְמִירִין דְּקוֹנְטְרָא, לְמִיטְל אַגְרָא, הָא רַחֲמָנָא לָא אֲשַׁתְּכַח אֱלֹא הֶכִי. וְהֵאֲרַכְתָּ יָמִים, שִׂיאֲרִיד רוּגּוֹ מִן שֵׁשֶׁת יָמִים, שְׁנַקְרָאוּ אַרְךְ אֲפִים. ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךְ אֲפִים וְגו'.

אָמֵר רַבִּי חֲזַקְיָה אָמֵר רַבִּי יוֹסִי בֶן קִיסְמָא אָמֵר רַבִּי שְׁמוּאֵל, כִּד בְּרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלָמָא, בְּרָא לִיה בְּתַלְתָּ קִיטְרִין, וְאִינוּן חֲכָמָה וְתְבוּנָה וְדַעַת. דְּכְתִיב, (משלי א) ה' בְּחֲכָמָה יָסַד אֶרֶץ בּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתְבוּנָה בְּדַעַתוֹ תְּהוֹמּוֹת נִבְקְעוּ.

וּכְלָהוּ קִיטְרִין בְּבַר נָשׁ. וְקִיטְרָא דְתְבוּנָה דְפִקַּע מִינֵיהּ, אֲתַפְשֵׁט בְּשָׂאֵר בְּרִיין וּבְכוּלָהוּ אֵית סוּכְלָתְנּוּ לְפּוּם

אֲרֻחֶיהָ.

האִי עוֹפָא כַּד פֶּרַח מְגוֹזְלִיהָ, וְאַשְׁתֵּלַח מֵעַל בְּנֶהָא,
 מְצַפְצַפָּא וְאַזְלָא, וְלֹא יָדְעָה לְאֵן אַתְר אֲזֵלָא, מְנַדְרָא
 לְמִיבַד גְּרָמָה. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דְכֹתִיב בֵּיה (תהלים קמה)
 וְרַחֲמֵיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו, אֶפִּילוּ עַל יְתוּשָׁא זְעִירָא בְּעֵלְמָא,
 רַחֲמִין דִּילִיהָ עַל כָּלָא. הַהוּא דְמִמְנָא עַל עוֹפָא, אִיתְעַר לְגַבֵּי
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אִתְעַר עַל בְּנוֹי, כְּדִין קָלָא נְפָקָא קַמֵּיהָ,
 וְאַמְרָה, (משלי כז) כְּצַפּוֹר נוֹדְדָת מִן קִנְיָה בֵּן אִישׁ נוֹדְדָת
 מִמְקוֹמוֹ. כְּדִין אִיהוּ אִתְעַר רַחֲמֵי, עַל כָּל אֵינוֹן דְּאֲזֵלֵי מְנַדְרֵי
 מֵאַתְר לְאַתְר, וּמְדוּךְ לְדוּךְ אַחְרָא. תְּבִירֵי לְפָא, תְּבִירֵי
 חִילֵי. וְאִיתְעַר רַחֲמֵי עַל כָּל עֲלָמִין, וְחָס עֲלֵיהוּ, וְשָׁבִיק חוּבֵי
 דְּמְנַדְדָן מֵאַתְרֵיהוּ, וְחָס עֲלֵיהוּ וְעַל כָּל עֲלָמָא.

וְעַל דָּא אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁרִי צְפוּרָא לְבַר, וְהִיא
 אִיתְעַרְת רַחֲמִין עַל כָּל עֲלָמָא, מֵאֵן גָּרִים לְמִיחָס עַל
 עֲלָמָא וְלֵאִיתְעַר רַחֲמִין עֲלֵיהוּ. הַהוּא בַּר נָשׁ דְּשָׁלַח הַהוּא
 צִיפּוֹר לְצַעְרָה בְּתֵרִין גְּוֹנִין, הָכִי אִתְעַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 וְאַתְמְלֵי רַחֲמִין עַל כָּל אֵינוֹן מְאֵרֵי דְצַעְרָא, וְעַל כָּל אֵינוֹן
 דְּמְנַדְרֵי מְדוּכְתֵייהוּ. וּבְגִין כֵּן, אֲגִרִיה דְּהִיא בַּר נָשׁ, מַה
 כְּתִיב בֵּיה. (דברים כב) לְמַעַן יִיטַב לָךְ וְהֵאֲרַכְתָּ יָמִים.

קָם ר' בּוֹן עַל רַגְלוֹהֵי, וְחָדֵי, וְאַמַר, בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא דְשִׁמְעָנָא
 לְהֵאִי קָלָא, וְאַלְמָלָא לָא אִתִּינָא לְעֵלְמָא אֲלָא לְמִשְׁמַע

דָּא, דִּי.

אֲהַדְרַהּ הֵהוּא קָלָא כְּמִלְקַדְמִין, פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קד) מָה רַבּוּ
מַעֲשֵׂיךָ ה' כָּלֵם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ וְגו'. כָּל עֲלָמָא לָא
אִיתוּן אֲלָא בְּחֻכְמָה. וְכֵר נֶשׁ אֲתִמְלִי בְּכוּלָא. שְׂאֵר בְּרִיין,
בְּתוּסְפֵתָא דְחֻכְמָתָא, דְּאֲשֵׁתָאֵר בְּכֵר נֶשׁ.

וְאִתָּה עַל גַּב דְּכוּלְהוּ בְּרִיין הָכִי, לָא הָוָה בְּרִיָּה קָלִיל לְמִירְדָּף
בְּתַר עוּבְדָא דְּבֵר נֶשׁ, כְּעוּפָא. בְּרִי נֶשׁ בְּנִי בְּנִין
לְדִיּוּרִיָּה, עוּפָא בְּנִי בְּנִין לְדִיּוּרִיָּה. בְּרִי נֶשׁ אֲתִיָּא מְזוּנִי
לְבְרִיָּה, עוּפָא אֲתִיָּא מְזוּנִי לְבְנִיָּה. בְּרִי נֶשׁ אֲסִי לְמַרְעִין
בְּעֵשְׂבָא, עוּפָא בְּעֵשְׂבָא מְסִי לְמַרְעִין. בְּרִי נֶשׁ אֲוּמְנָא וְעַבִּיד
אַרְבִּין בְּיָמָא, עוּפָא נְטִל גּוּזְלִיָּה וְאֲתַקִּין לִיהַ עַל פִּיָּה יָמָא.
בְּרִי נֶשׁ מְשַׁבַּח וּמְרוּמָם לְמַלְכָא עֵילְאָה, עוּפָא מְצַפְצַפָּא
וּמְשַׁבְּחָא לְמַרְיָה, דְּהוּא אֱלֹהָא עֵילְאָה. וּבְנִין כְּדִ, לְמַעַן
יִיטֵב לָךְ, אֲטִיב לָךְ לָא כְּתִיב, אֲלָא יִיטֵב לָךְ. הֵהוּא שְׁלוּחָא
דְּצִיפּוּרָא דְּמִשְׁלַח, דְּאֲתַעַר עַל עֲלָמָא לְאוּטִיב לָךְ.

רַבִּי בּוּן קָם וְאַזִּיל גַּבִּיָּה, וְאַשְׁכַּח דְּהוּא רַבִּי יַנְאִי סָבָא, מִן
חֲבַרְיָא. עָאֵל גַּבּוּי, וּנְשִׁיק לִיהַ בְּרִישָׁא. אָמַר, כְּמָה
דְּמַנְחַמַתְ לְבָאִי, כְּדִ יַנְחַם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לָךְ. יְתִיבוּ
כְּחָדָא.

פְּתַח הֵהוּא סָבָא וְאָמַר, (רות א) וַיְהִי בִימֵי שֹׁפֵט הַשְּׁפֹטִים וַיְהִי
רָעַב בְּאֶרֶץ. בְּזִמְנִי שְׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דָּן אֶת הָעוֹלָם,
לְמִי הוּא דָּן תַּחֲלָה. לְאוּתָם שְׁהֵם דְּנִין אֶת הָעוֹלָם, הֵם דְּנִין

אֶת הָעוֹלָם, מִי דָן אוֹתָם. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מִפְּנֵי קִלְקוּל
הַדִּין, רָעַב בָּא לְעוֹלָם.

בְּכָל זְמַן אֵינּוּ בָּא, אֲלָא בְּעוֹן רָאשֵׁי הָעָם. כִּי הָא דְאָמַר רַבִּי
יֹדְאֵי, מֵאֵי דְכִתְיָב, (משלי יג) רַב אֹכֵל גֵּיר רָאשִׁים וַיֵּשׁ
נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט. כְּשֵׁישׁ סִיפּוּק אֹכֵל בְּעוֹלָם, גֵּיר רָאשִׁים,
הֵם זוֹרְעִים וְאוֹכְלִים לְשׁוֹבַע. וּכְשֵׁאִין אֹכֵל בְּעוֹלָם, יֵשׁ נִסְפָּה
בְּלֹא מִשְׁפָּט, יֵשׁ מִי שֶׁעוֹמֵד בְּשִׁלּוּהַ, וְנִסְפָּה מִן הָעוֹלָם. עַל
אֵיזָה עוֹן. עַל עוֹן שְׂמֻקְלָקְלִים אֶת הַדִּין וְאֶת הַמִּשְׁפָּט,
וּמַעֲוֹתֵינּוּ אוֹתוֹ.

וְאֵי תִימָא, אִם הַגְּדוֹלִים הוֹטְאִים בְּלֹא מִשְׁפָּט, שְׂלֵא עָשׂוּ
מִשְׁפָּט בְּעוֹלָם, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּא לְהַרְוֵג הָעֲנִיִּים
בְּשִׁבְלֵם. אֲלָא, הָעֲנִיִּים הֵם כְּלִי שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהֵם
קְרוּבִים אֵלָיו, וּכְשֶׁהֲרַעַב בָּא לְעוֹלָם, הֵם צוֹעֲקִים אֵלָיו,
וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ לָהֶם, וּמַעֲיִין עַל הָעוֹלָם, וְדָן לְאוֹתָן
שְׁגָרְמוּ צַעַר זֶה עַל הָעֲנִיִּים, וְנִסְפִּים מִן הָעוֹלָם קוֹדֵם זְמַנָּם.
בְּכִתְיָב, (שמות כב) אִם צָעַק יִצְעַק אֵלַי וְגו' וְשָׁמַעְתִּי כִּי תִנּוּן
אֲנִי. וְאוֹמַר, (שם) וְחָרָה אַפִּי וְהִרְגַּתִּי אֶתְכֶם בְּחָרָב וְגו'.

בְּיֹדְאֵי, בְּאוֹתוֹ זְמַן, יֵשׁ נִסְפָּה וּמִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, קוֹדֵם
זְמַנּוֹ, בְּלֹא מִשְׁפָּט, עַל שְׂלֵא הוֹצִיאוּ הַמִּשְׁפָּט
לְאוֹרְהָ, וְעַל שְׁעוֹנוֹתוֹ וְקִילְקוּלוֹ הַמִּשְׁפָּט. דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל
דִּין שְׂאֵינּוּ מַחְמִיץ אֶת הַדִּין, אֵין מַחְמִיץ דִּינּוּ מְלַמְעֵלָה,
וּמִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם קוֹדֵם זְמַנּוֹ. הֲדָא הוּא דְכִתְיָב, (משלי יג) יֵשׁ

נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט.

יש מי שְׁדָן אֶת הַדִּין לְאַמִּיתוֹ, וּמְקַבֵּל שְׂכָר עָלָיו מֵאֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וַיֵּשׁ מִי שְׁדָן דִּין אֲמֵת לְאַמִּיתוֹ, וְנִתְפֵּשׁ. בְּגוֹז דִּיין שְׂמִדְקָדֵק דְקִדּוּקִים לְזִכּוֹת לְרָשָׁע, וְאִינוּ מַעֲנִישׁ אֲלֵא בְּדִין אֲמֵת. דְּתַנְיָא, בֵּית דִּין מִכִּין וְעוֹנְשִׁין שְׂלֵא מִן הַתּוֹרָה, כְּדִי לַעֲשׂוֹת סִיּוּג לַתּוֹרָה. אוּ מִפְּנֵי שֶׁהִזְמַן גּוֹרֵם, וְהַדִּין מְסַלֵּק עֲצָמוֹ מִן הַדִּין, וּמְלַהֲעֲנִישׁוֹ, וּמְדַקְדֵּק בְּעֵנִין הַדִּין, לְמַצּוֹא פֶתַח לְזִכּוֹת אוֹתוֹ מִן הַדִּין מִמֶּשׁ, וְהוּא דִּין אֲמֵת, אֲפִילוּ הָכִי כִּשְׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דֵּן אֶת הָעוֹלָם, אוֹתוֹ הַדִּין נִתְפָּס עָלָיו, וּמְסַתְּלֵק מִן הָעוֹלָם קוּדֵם זְמָנוּ. וְאִם לֹא, עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר, (איוב יח) לֹא גִין לוֹ וְלֹא נִכְדָּ בְּעַמּוֹ.

כְּשֶׁעֲצָמוּ אִינוּ נִתְפָּס, נִתְפָּס זֵרְעוֹ.

יש מי שְׂאִינוּ דֵּן אֶת הַדִּין לְאַמִּיתוֹ, וּמְקַבֵּל עָלָיו שְׂכָר. בְּגוֹז אָבִא, שְׂרָאָה אֶחָד מְחַבֵּק לְאַשְׁתֵּי אִישׁ, וּמְנַשְׁקָהּ, אֲפִיק לֹזן לְקוֹלְפִין, וְקָטִיל לֹזן. לֹא דְבַנִּי הִרְיָגָה גִינְהוּ, אֲלֵא לַעֲשׂוֹת סִיּוּג לַתּוֹרָה, דְּלֹא יִמְרוּן, דִּינָא אֲפִיק לֹזן מִדִּין תּוֹרָה, דְּלֹא מִתְחַיֵּיבֵי קָטוּל, אֲלֵא וְעֵשׂוֹ סִיּוּג לַתּוֹרָה. וְדִינָא דְּלֹא עָבִיד סִיּוּג לַתּוֹרָה, לִית לִיהָ סִיּוּג בְּעֵלְמָא דִּין, שֶׁל גִּין וְנִכְדָּ עֲצוּר וְעִזּוּב. וּבְעוֹלָם הַבָּא מַעֲבִירִין מִפְּנֵי אוֹתָם מַעֲשִׂים טוֹבִים, שֶׁהֵם סִיּוּג לְאָדָם לְעוֹלָם הַבָּא. כִּי הָא דְאָמַר רַבִּי נוּרִי, עֵשׂוֹ סִיּוּג לַתּוֹרָה, בְּגִין דְּתוֹרְכוֹן חַיִּים בְּהֵאֵי עֲלָמָא וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי.

וַיֵּלֶךְ אִישׁ, בְּכָל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר אִישׁ, צְדִיק גָּדוֹל הוּא בְּדוֹרוֹ,
 שְׂיֻכַּל לַעֲמֹד עַל עֲצָמוֹ, וְעַל אַחֲרִים. בְּעֲנִין זֶה לְגַנְאֵי,
 אִישׁ יוֹדֵעַ צִיד אִישׁ שָׂדֶה, רָשָׁע בְּרָשָׁעוֹ קָטִיל, וּמְקַפֵּחַ בְּנֵי
 נֶשֶׁא וְלֹא דְחִיל.

אַלִּימְלֶךְ גָּדוֹל בְּדוֹרוֹ, רָאוּי לַעֲמֹד עַל עֲצָמוֹ, וְעַל אַחֲרִים.
 בִּיּוֹן שְׂרָאָה הָרַעֲב, מִיַּד בְּרַח. לְפִיכֶךְ נַעֲנָשׁ. מִפִּית
 לָחֶם יְהוּדָה, מִמָּקוֹם סְנֵהֲדָרֵי גְדוֹלָה, מִנְּבִיעוֹ דְּאוֹרֵייתָא
 דְּתַמְנָן. בְּמָה דְּאֵתָא אֱמַר, (שמואל ב כג) מִי יִשְׁקֵנִי מִיָּם מִבּוֹר פִּית
 לָחֶם אֲשֶׁר בַּשָּׂעַר.

וְדֹא עָקַר רַגְלוֹי מִנְּבִיעוֹ דְּאוֹרֵייתָא דְּבֵית לָחֶם יְהוּדָה, לְגוֹר
 בְּשַׂדֵּי מוֹאָב, וּבְגִין כֶּךָ אֶתְעַנְשׁוּ. וְאַנְתָּה רַבִּי, גְּלִית גְּרַמְךָ
 בְּאֵתֵר דְּנִבְעִין חֲבָרִיא מִבּוֹעֵי דְּאוֹרֵייתָא הָבֵא. אֱמַר, בְּרִיךְ
 רַחֲמָנָא דְּשַׂדְרֵנִי הָבֵא, לְמִשְׁמַע מִילְךָ.

רַבִּי בּוֹן, הָוָה אֲזִיל יוֹמָא חַד בְּאוֹרְחָא, פְּגַע בֵּיה חַד יְנוּקָא.
 אֱמַר לֵיה, רַבִּי, תַּבְּעֵי דְּאֵיהֶךָ עַמְךָ בְּאוֹרְחָךְ, וְאַשְׁמִשׁ
 קַמְךָ בְּהַאי אוֹרְחָא. אֱמַר לֵיה, זִיל. אֲזַל אַבְתְּרִיה.

עַד דְּהָוָה אֲזִיל, פְּגַעֵן בֵּיה, ר' חֲזִיא וְרַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹדָא וְר'
 יוֹסִי, אֱמָרוּ לֵיה, אֵת בְּלַחוּדְךָ, וְלִית מֵאן דְּטַעִין בְּתַרְךָ.
 אֱמַר לוֹן, חַד יְנוּקָא הָבֵא דְּאֲזִיל אַבְתְּרָאֵי. אֱמַר רַבִּי חֲזִיא,
 בְּדַאי הָוִית לְחוּב בְּעַצְמְךָ, דְּלִית עַמְךָ עִם מֵאן דְּתַשְׁתַּעִי
 בְּמִילֵי דְּאוֹרֵייתָא. יְתַבִּי בְּחַקְלָא תַּחוּת אֵילָן חַד.

פְּתַח ר' חֲזִיא וְאֱמַר, (משלי ד) וְאַרְחַ צְדִיקִים בְּאוֹר נְגִיה הוֹלֶךְ

וְאוֹר עַד נִבּוֹן הַיּוֹם. הַהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ צָרִיד לְהִיּוֹת עִמּוֹ,
 מִי שֶׁיִּדְבֵּר עִמּוֹ בְּדִבְרֵי תוֹרָה. וְכֵן דֶּרֶכְןָּ שֶׁל צְדִיקִים, הוֹלֵךְ
 וְאוֹר, הוֹלֵךְ, וְעִמּוֹ דִּבְרֵי תוֹרָה. דְּכַתִּיב, (משלי ו) וְתוֹרָה אוֹר.
 עַד נִבּוֹן הַיּוֹם, עַד שֶׁתְּשַׁתַּתֵּף עִמּוֹ הַשְּׂכִינָה, וְלֹא תִזּוּן מִמֶּנּוּ.
 דְּתַנִּינָן, בְּכָל מְקוֹם שֶׁיֵּשׁ דִּבְרֵי תוֹרָה, שְׂכִינָה שָׁם. שְׁנַאֲמַר,
 (שמות כ) בְּכָל מְקוֹם אֲשֶׁר אֶזְכִּיר אֶת שְׁמִי וְכוּ'.

פָּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, (משלי ג) רַפְּאוֹת תִּהְיֶה לְשֶׁרֶךְ וְגוּ'.
 הַתּוֹרָה הִיא רַפּוּאָה לְאָדָם, לְגוֹף וְלַעֲצָמוֹת, בְּעוֹלָם
 הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. דְּאָמַר רַבִּי נַחֲמִיָּה אָמַר רַבִּי נְהוֹרָאִי,
 אֲסוּוֹתָא לְבַר נָשׁ בְּהָאִי עֲלָמָא בְּכָל יוֹמָא, מֵאֵן דְּקָרִי קָרִיאַת
 שְׁמַע עַל תִּיקוּנִיהָ.

וְאָמַר רַבִּי נְהוֹרָאִי, בְּקָרִיאַת שְׁמַע יֵשׁ רַמ"ח תִּיבוֹת, כְּמִנֵּין
 רַמ"ח אֲבָרִים שֶׁל אָדָם. וְהַקּוּרָא קָרִיאַת שְׁמַע
 כְּתִיקוּנָהּ, כָּל אֲבָר וְאֲבָר נוֹטֵל תִּיבָה אַחַת לְעַצְמוֹ, וּמִתְרַפָּא
 בּוֹ. וְדָא אִיהוּ רַפְּאוֹת תִּהְיֶה לְשֶׁרֶךְ וְשִׁיקוּי לְעַצְמוֹתֶיךָ.

אֲדַהְבִּי, מָטָא הַהוּא יְנוּקָא, לָאִי מְאוּרְחָא, וִיתִיב קַמֵּיהוּ.
 שְׁמַע אֵלֶיךָ מִלִּין, קָם עַל רַגְלוֹהִי וְאָמַר, וְהִלָּא
 בְּקָרִיאַת שְׁמַע אֵינן שָׁם אֶלָּא רַמ"ח תִּיבוֹת. אָמַר לִיה רַבִּי
 חֲזִיא, תִּיב בְּנִי, יְתִיב, אָמַר, בְּנִי שְׁמַעְתָּ בְּהָאִי מִיָּדִי.

אָמַר לִיה, כְּךָ שְׁמַעְתִּי מֵאֲבָא, דְּבְקָרִיאַת שְׁמַע יֵשׁ רַמ"ח
 תִּיבוֹת חֶסֶר תִּלְת, לְמִנֵּין אִיבְרִיו שֶׁל אָדָם. מֵאִי
 תִּקְנִיתִיהּ. תְּקִינּוּ, דְּשְׁלִיחַ צְבוּר חוּזַר שְׁלֹשָׁה תִיבוֹת אֵלּוּ.

ומאי נִינהו. ה' אֱלֹהֵיכֶם אָמַת. בְּדֵי לְהַשְׁלִים רמ"ח תיבות
על הַקְהָל. וּבְדֵי שְׁלֵא יִפְסִיק לְאָמַת, לא פָּחוֹת מִשְׁלֹשָׁה, וְלֹא
יֹתֵר מִשְׁלֹשָׁה.

אֲדַהְכִי אֶתִּי רַבִּי יוֹדָא בְּרִיה דְּר' פִּנְחָס, וַיְתִיב לְגַבִּייהוּ,
וַאֲמַר לְהוּ, בְּמֵאֵי עֲסָקִיתוּ. אָמְרוּ לֵיהּ, בְּמִילֵי
דְּקָרִיאַת שְׁמַע, וְהֵכִי אָמַר הָאֵי יְנוּקָא. אָמַר, וְדָאֵי הֵכִי הוּא,
וְהֵכִי אָמַר ר' יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן דּוֹרְמָסְקִית,
מִשְׁמִיה דְּר' עֲקִיבָא, חֲסִידִים הָרֵאשׁוֹנִים תִּקְנּוּ קָרִיאַת שְׁמַע
בְּנֶגֶד עֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת. וּבְנֶגֶד מְנַיִן אֵיבְרִיו שֶׁל אָדָם. וְהָא
חָסְרוּ מֵהֶם שְׁלֹשָׁה. תִּקְנּוּ שְׂיֵהָא שְׁלִיחַ עֲבוּר חוּזַר וּמִשְׁלִים
אוֹתָם. וּמֵאֵי נִינְהוּ. ה' אֱלֹהֵיכֶם אָמַת.

בַּתְּפִלָּה תִּקְנּוּ, ג' בְּרֻכּוֹת רֵאשׁוֹנוֹת, וְג' בְּרֻכּוֹת אַחֲרוֹנוֹת.
בְּקָרִיאַת שְׁמַע, ג' שִׁמוֹת בְּרֵאשׁוֹנָה, ה' אֱלֹהֵינוּ ה',
וּשְׁלֹשָׁה שִׁמוֹת בְּאַחֲרוֹנָה, ה' אֱלֹהֵיכֶם אָמַת. וְכָל הַקּוּרָא
קָרִיאַת שְׁמַע כֹּהֵאֵי גְוּוּנָא, בְּיָדוּעַ שְׂאִינוּ נִיזוּק בְּאוֹתוֹ יוֹם.
וְכָל הָאוֹמֵר קָרִיאַת שְׁמַע שְׁלֵא עִם הַעֲבוּר אֵינוּ מִשְׁלִים
אֵיבְרִיו, מִפְּנֵי שְׁחִיסָר הַשְׁלֹשָׁה תִּיבוֹת שְׁשִׁלִּיחַ עֲבוּר
חוּזַר. מֵאֵי תִקְנֶתִיהָ. יְכוּוֹן בְּט"ו ווי"ן דְּאָמַת וַיְצִיב.

וְעַם כָּל זֶה הָיָה קוּרָא עָלָיו אָבָא, (קהלת א) מְעַנֶּת לֹא יוּכַל
לְתַקַּן וְגו'. אוֹתָן שְׁלֹשָׁה תִּיבוֹת שֶׁבְּקָרִיאַת שְׁמַע,
שְׁשִׁלִּיחַ עֲבוּר חוּזַר אוֹתָם, לֹא יְכוּל לְהִימָנוֹת אוֹתָם
לְתִשְׁלוּם רמ"ח כְּשֶׁאֵר הַצִּיבוּר. אָמַר לְהֵהוּא יְנוּקָא, אֵימָא

קָרָאָדְךָ. פָּתַח וְאָמַר, (שם ט) עִיר קִטְנָה וְאִנָּשִׁים בָּהּ מְעַט.
 רַבִּי בּוֹן, טָעִין יוֹמָא חַד, אֲבַתְרוּי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי,
 בְּסֻלְיָקוֹ דְחַד טִינָרָא, בְּרַמְמָה דְטוֹרָא, חָמוּ חַד צְפוּרָא
 מְנַדְדָא מְגוּזְלָא, וְאִתְיִין אַחֲרֵינִין, וְאִמְרָטוֹן אֲנַפְהָא, וְאָמַר
 הָאִי קָרָא עֲלָהּ, (משלי כז) כְּצִפּוֹר נוֹדְדַת מִן קִנְיָה בֶן אִישׁ נוֹדְדַת
 מִמְקוֹמוֹ.

עַד דִּהוּוּ אֲזֵלוּ, חָמוּ חַד חוּיָא, דְקָטִיל בַּר נֶשׁ, וְאֲזִיל לֵיה.
 וְחָמוּ אַרְיָא, דְטָרִיף אֹדְנָא, וְאָכִיל. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 מַאי אֶהְיִי לְהָאִי חוּיָא, דְטָרִיף לְמַנְגָא.

פָּתַח וְאָמַר, (איוב ט) אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרָה יִשׁוּפְנִי וְהִרְבָּה פְּעָעֵי חֲנָם.
 אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרָה, דָּא שְׁטָן, דְאֹרְחִיהּ כַּחוּיָא, טָרִיף
 וְקָטִיל לְמַנְגָא, וְלֹא אֶתְהֵי מִינִיהּ. יִשׁוּפְנִי, כְּתִיב הִבָּא
 יִשׁוּפְנִי, וּכְתִיב הָתָם הוּא יִשׁוּפְךָ רֹאשׁ. וּבְגִין דְּבִשְׁעָרָה
 יִשׁוּפְנִי, הִרְבָּה פְּעָעֵי חֲנָם, דְאֹרְחִיהּ לְאַבְאָשָׁא חֲנָם, וְטָרִף
 טָרְפָא לְמַנְגָא.

וְאִי תִימָא בְּלֹא רִשּׁוּת קָא עָבִיד. וְהִכְתִּיב, רוּחַ סַעֲרָה עוֹשָׂה
 דְבָרוֹ. וּכְתִיב, (קהלת י) אִם יִשְׁךְ הִנְחָשׁ בְּלֹא לְחֶשׁ. חוּיָא
 לֹא נִשְׁךְ, עַד דְּלַחֲשִׁין לֵיה מְלַעִילָא. דְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אִית
 דְּלַחֲשִׁין לֵיה מְלַעִילָא, וְלֹא אֲשַׁתְּמוּדַע לְגַבִּיהּ הַהוּא חוּיָא,
 וְקָטִיל לֵיה לְאַחֲרָא. זְכָאָה מֵאֵן דְּלֹא אֲשַׁתְּמוּדַע גַּבִּיהּ, וְלֹא
 אֶתְרָשִׁים קַמִּיהּ.

מַה כְּתִיב בְּאַלִּימְלָךְ. (רות א) וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ, בִּיּוֹן

דְּאִתְרְשִׁים לְגַבִּיּהּ, אֲסֻטִּין בְּדִינָא עֲלוּהִי, עַד דְּקָטַל
 לִיהּ. דְּכִתִּיב, וַיָּמַת אֱלִימֶלֶךְ. כִּיּוֹן דְּשָׂרִי בֵּיהּ שָׂאֲרִי בְּבִנּוּי
 וְכוּלָא בְּעוֹנָשָׁא דְדִינָא, דְּלִית עֲנָשָׁא כְּעֲנָשָׁא דְדִינָא. דִּי לֹא
 יִימָא דִינָא דְאִיהוּ אֲתַעֲנַשׁ בְּלַחֲדוּי, אֲלֵא אִיהוּ וּבִנּוּי וְכָל
 בֵּייתִיהּ יִתְפָּסוֹן בְּחוּבָא דְדִינָא.

דִּינָא, אִית לִיהּ לְמִירְדָּף וְלְמִדַּע בְּתַר עוּבְדֵי דְבְּנֵי מָתָא,
 דְּאִיהוּ אִיתְפָּס בְּחוּבֵיהוּ. דְּלֹא יִימָא דִינָא, אֲנָא
 לְמִידָן דִּינָא בֵּין גְּבָרָא לְחֻבְרִיהּ, וְלֹא יִתִּיר. אֲלֵא כָּל עוּבְדֵי
 מָתָא תְלוּזִין עַל קוּדְלִיהּ. וְאִי אָטִים עֵינּוּי מְעוּבְדֵי מָתָא,
 אִיהוּ אִתְפָּס בְּחוּבֵיהוּ.

אֱלִימֶלֶךְ יָכִיל הָוִי לְמִיקָם וְלְמִינָא עַל דְּרִיּהּ, וְזָפָא הָוִי.
 בְּשַׁעְתָּא דְּאִיתְעַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדִינָא עַל
 עֲלָמָא, אֲשַׁנַּח בְּרֵאשִׁיהֶן דְּעָמָא, וּבְעָא לְחַפְיָא עַל אֱלִימֶלֶךְ.
 בְּקַדְמִיתָא מַה כְּתִיב. אִישׁ סֶתֶם, וְלֹא כְּתִיב מֵאֵן הוּא. מְיָד
 קָם מְקַטְרְנָא וְאָמַר, וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ, דְּאִתְרְשִׁים אִיהוּ
 וְאֲשַׁתְמוּדַע הוּא וְכָל בֵּייתִיהּ.

מִכָּאֵן אֲוִלִּיפְנָא, דְּלִית דִּינָא בְּכָל דְּרָא וְדָרָא, דְּלֹא
 אִתְרְשִׁים וְאֲשַׁתְמוּדַע לְגַבִּיּהּ עֵילָא. וּבְשַׁעְתָּא
 דְּאִתְעַר דִּינָא עַל עֲלָמָא, אִיהִי אִיתְדָן בְּקַדְמִיתָא, דְּכִתִּיב
 שְׁפַט הַשְּׁפָטִים.

וְשֵׁם שְׁנֵי בְּנָיו מַחְלוֹן וְכַלְיוֹן. רַבִּי פְּדָת וְרַבִּי פְּרַחְיָא אָמְרוּ,
 מַחְלוֹן: שְׁמַחֵל לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַחַר זְמַן, עַל

שָׁהָיָה מוֹחָה בְּיָדוֹ שֶׁל אָבִיו, וּמִשְׁתַּדֵּל בּוֹ עַל הַמְשַׁפְּטִים.
בְּלִיּוֹן: עַל שְׂנֵכְלָה מִן הָעוֹלָם.

ר' יוסי בן קיסמא אָמַר, בְּשֵׁם שֶׁהָיוּ הֵם, כִּי הָיוּ נְשׁוּתֵיהֶם.
עֲרָפָה, עַל שָׂמָה נִירוֹנָת, קִשְׁת קַדְל, דְּלֹא בָעֵאת לְמִיּוּ
לָה חוֹלְקָא עִם יִשְׂרָאֵל. כְּמוֹ דְאַתְּ אָמַר, כִּי פָּנוּ אֵלַי עוֹרָף
וְלֹא פָּנִים. רַבֵּנן אָמְרִי, לְפִי שֶׁהִחְזִירָה עוֹרָף לְחַמוּתָהּ.

רוּת: עַל שֵׁם תוֹר, שֶׁהוּא כָּשֵׁר עַל הַמְּזֻבָּת. כִּי רוּת, כְּשִׁירָה
לְבַא בְּקָהֶל, שֶׁעָלְיָה נִתְקַיְמָה הַלְּבָה, עֲמוּנִי וְלֹא
עֲמוּנִית, מוֹאֲבִי וְלֹא מוֹאֲבִית. רוּת: שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנָּה בֵּן, שֶׁרִיּוּה
לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת.

רוּת אִשְׁת מַחְלוֹן, בְּאַתָּה בְּקָהֶל. מַחְלוֹן, שֶׁמַּחֵל לוֹ הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, לְהִיּוֹת שְׁמוֹ נִזְכָּר. עֲרָפָה אִשְׁת בְּלִיּוֹן, לֹא
בְּאַתָּה בְּקָהֶל, שֶׁכִּילָה אוֹתָם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּלִיּוֹן לֹא
נִזְכָּר שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל.

וְעַל תִּיקוּנָא דָּא. נַעְמִי, נְשָׂמָה. אֱלִימֶלֶךְ, נְשָׂמָתָא לְנִשְׁמָתָא.
מַחְלוֹן, רוּחַ הַשְּׂכֵלִית. רוּת, נֶפֶשׁ הַשְּׂכֵלִית. בְּלִיּוֹן, רוּחַ
הַבְּהֵמִיּוֹת. וְעַל דָּא אָמַר שְׁלֹמֹה, (קהלת ג) וּמִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנִי
הָאָדָם הָעוֹלָה הִיא לְמַעְלָה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיּוֹרֶדֶת הִיא לְמַטָּה
לְאָרֶץ. רוּחַ הָאָדָם, דָּא מַחְלוֹן. רוּחַ הַבְּהֵמָה, דָּא בְּלִיּוֹן,
שֶׁהוּא מַסְטֵרָא דְשִׁמְאָלָא. נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית, דָּא עֲרָפָה, שֶׁהִיא
מִקִּשְׁת קַדְל, וְהִיא מַסְיֵטְרָא דְשִׁמְאָלָא. וְעַל דָּא, בְּלִיּוֹן לֹא
נִזְכָּר שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל.

וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מִוְּאֲבֵיּוֹת, אָמַר רַבִּי רְחוּמַאי, בְּנוֹת עֲגִלוֹן
 מִלֶּךְ מִוְּאֵב הָיוּ. וּמִפְּנֵי מָה זָכָה עֲגִלוֹן לְכָךְ. אָמַר רַבִּי
 רְחוּמַאי, כְּשָׁבָא אַהוּד וְאָמַר, (שׁוֹפְטִים ג) דְּבַר אֱלֹהִים לִי אֵלֶיךָ
 וַיִּקָּם מֵעַל הַכֶּסֶּא. אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אַתָּה קִמַּתָּ
 מִכֶּסֶּאֶךָ בְּשִׁבִיל כְּבוֹדִי, חַיִּיךָ, מִמֶּךָ יֵצֵא מִי שְׂיִשָּׁב עַל כֶּסֶּאי.
 שְׁנַאֲמַר, (דְּבָרֵי הַיָּמִים א כט) וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כֶּסֶּא ה'.

רַבִּי בּוּן אָמַר, אֵלְמָלֵא הוֹינָא הָתָם, כִּד אַתְקִימָא הַלְכָה,
 מִוְּאֲבֵי וְלֹא מִוְּאֲבֵי, פְּלִיגְנָא עָלֵיו, וְאֲמִינָא, מִוְּאֲבֵי
 וְלֹא מִוְּאֲבֵי. דְּכִתִּיב בְּהוּ, (בַּמְדַּבֵּר כה) וַיִּחַל הָעַם לְזָנוֹת אֵל
 בְּנוֹת מִוְּאֵב וַתִּקְרָאנָה לָעַם לְזִבְחֵי אֱלֹהֵיהֶן. וְכִתִּיב, (בַּמְדַּבֵּר לא)
 הֵן הִנֵּה הָיוּ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדַבַּר בַּלְעָם וַתְּהִי הַמַּגִּפָּה בַּעֲדַת
 ה'. אִינּוֹן גְּרָמִין כּוּלֵי הָאִי, וְגוּבָרִין אֲסִירֵי וְאִינּוֹן שְׂרָיִין.

וּמִיָּד אָמַר, הֲדָרִי בִּי. וּמָה, מַשָּׂה וְאַלְעָזָר קִבְלוֹן. דְּכִתִּיב, (שם)
 אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ מִשְׁכַּב זָכָר הֲחִיו לָכֶם. מֵאִי טַעְמָא.
 דְּבַהֲכֵרַח עָמְדוּ בְּנוֹת מִוְּאֵב בְּאוֹתוֹ מַעֲשָׂה, דְּאָמַר רַבִּי
 חֲלִיקָיָה אָמַר רַבִּי אֲסִיָּא בֶּן גּוּרִיּוֹן, הָאֲנָשִׁים בָּאִין וּמְבִיאִין
 אוֹתָן בְּעַל כְּרַחֲן, וְהֵהִיא שְׁלֵא קִבְלָהּ, הוֹרְגִין אוֹתָהּ. עַד
 שְׁנַמְעָאוּ מִוְּאֲבֵיּוֹת כּוּלָן שָׁם בְּהֲכֵרַח. וְעַל דָּא וְדָאֵי הָאֲנָשִׁים
 אֲסוּרִים, וְהַנְּשִׁים מוֹתְרוֹת. וְעוֹד, כְּתִיב בְּאוֹרֵייתָא תְּרִי
 טַעְמִי, עַל דְּבַר אֲשֶׁר לֹא קִדְמוּ אֶתְכֶם בְּלַחֲם וּבַמִּים, וְאֲשֶׁר
 שָׁכַר עָלֶיךָ בַּלְעָם, עֵיקְרָא דְּמִילְתָּא גּוּבָרִין הוּוּ.

אָמַר רַבִּי חִיסְדָּאי, וְהָא תְּנִינָן, דְּנַחַל שִׁיטִּים מְגַדֵּל הַגֵּיאוּף

דְּנָשִׁים הוּא, וְאֵת אִמְרַת בְּעַל כְּרִחַן עָמְדוּ שָׁם. וְאָמַר רַבִּי אוֹשְׁעֵיָא, מַאי דְּכַתִּיב, (יואל ד) וּמַעֲיֵן מִבֵּית ה' יֵצֵא וְהִשְׁקָה אֶת גַּחַל הַשָּׁטִימ, שְׂבָאוֹתוֹ זְמַן, עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרַפְּאוֹת אֶת כָּל הָעוֹלָם, וּמִפְּנֵי שֶׁגַּחַל שָׁטִימ מְרַבֵּה נִיאוֹף, יֵצֵא מַעֲיֵן מִבֵּית ה' לְרַפְּאוֹת אוֹתוֹ הַגַּחַל. אִם כֵּן הָרִי לָךְ כִּי בְּשִׁבִיל הַנִּיאוֹף הֵן בָּאוֹת מַעֲצָמָן.

אָמַר רַבִּי מְנַסְיָא, חֶסֶם וְשָׁלוֹם. גָּלוּי וְיָדוּעַ, דְּבִמְקוֹם שְׂבַעֲלֵיהֶם וְאֲבִיהֶם שָׁם, שְׂאִינָן בָּאוֹת מַעֲצָמָן בְּפִרְהֶסְיָא, אֲלָא הֵם הִפְקִירוּ אוֹתָן בְּעַל כְּרִחַן בַּעֲצַת בְּלָעָם. אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶן קַסְמָא, תְּמִיחָא אֲנִי, אִם מְגִילָה זֹו לֹא בָּאָה אֲלָא כְּדִי לְיַחֵס זֶרַע דְּדוֹד, שְׂבָא מְרוֹת הַמוֹאֲבִיָּה, לֹא יִסְפֵּר יוֹתֵר, וְלָמָּה לִי כּוֹלֵי הָאִי, לִיכְתוּב יוֹחֶסֶא מִבּוֹעֵז, כְּשֶׁנֶּשְׂא אֶת רוֹת, וַיֹּאמֶר אֱלֹה תוֹלְדוֹת פְּרִיץ, עַד וַיֵּשִׁי הוֹלִיד אֶת דְּדוֹד. אֲלָא כּוֹלָא אִיִּצְטְרִיד, בְּגִין צְדָקָת זֹו, שְׂבָאָה לְהַתְּגַיֵּר, וְלַחֲסוֹת תַּחַת בְּנִפִי הַשְּׂכִינָה, וְלְהוֹדִיעַ עֲנוּתָנוּתָהּ וְצַנִּיעוֹת שְׂבָה וְצְדָקוֹתָהּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִי יוֹסִי אָמַר, לְהוֹדִיעַ זֶרַע דְּדוֹד, שְׂהוּא (תהלים יב) כְּסָף צָרוּף בְּעֵלִיל לְאֶרֶץ. דְּהָא פְּרִיץ וְעוֹבֵד כְּסָף צָרוּף הוּא, כְּכֶסֶף זֶה שֶׁנֶּצְרָף פַּעַם וּשְׁתַּיִם.

וְאִם תֹּאמַר, מִפְּנֵי מָה בָּאוּ מִן הָאֲמָהוֹת בְּעִנְיָן זֶה. אֲלָא כְּסָף מְזוּקָק מִתּוֹךְ סָגִים שְׂבָה. וְזֶרַע דְּדוֹד צָרוּף מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה. דְּכַתִּיב, (דברים ו) וְאֶהְבֵּת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וְגוֹ',